

Ontwerp van wet tot het in overweging nemen van een voorstel van verandering van art. 192 Grondwet. (45)

Voorloopig Verslag van de Comm. van Rapp. over het ontwerp van wet tot heffing van rechten van registratie. (30)

ONTWERP VAN WET tot het in overweging nemen van een voorstel van verandering van artikel 192 der Grondwet, gelijk het ontwerp luidt na de eindstemming daarover in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. (45)

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid gebleken is om in de Grondwet verandering te brengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

§ 1. Er bestaat grond om het volgend voorstel van verandering in Hoofdstuk X der Grondwet in overweging te nemen.

§ 2. Artikel 192 wordt gelezen als volgt:

Het onderwijs is een voorwerp van de aanhoudende zorg der Regeering.

Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezicht der Overheid, en bovendien, voor zoover het algemeen vormend zoowel lager als middelbaar onderwijs betreft, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid en de zedelijkheid van den onderwijzer, een en ander bij de wet te regelen.

Het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen, bij de wet geregeld.

In elke gemeente wordt van Overheidswege voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs gegeven in een genoegzaam aantal scholen. Volgens bij de wet te stellen regels kan afwijking van deze bepaling worden toegelaten, mits tot het ontvangen van zoodanig onderwijs gelegenheid wordt gegeven.

De eischen van deugdelijkheid, aan het geheel of ten deele uit de openbare kas te bekostigen onderwijs te stellen, worden bij de wet geregeld, met inachtneming, voor zoover het bijzonder onderwijs betreft, van de vrijheid van richting.

Deze eischen worden voor het algemeen vormend lager onderwijs zoodanig geregeld, dat de deugdelijkheid van het geheel uit de openbare kas bekostigd bijzonder onderwijs en van het openbaar onderwijs even afdoende wordt gewaarborgd. Bij die regeling wordt met name de vrijheid van het bijzonder onderwijs betreffende de keuze der leermiddelen en de aanstelling der onderwijzers geëerbiedigd.

Het bijzonder algemeen vormend lager onderwijs, dat aan de bij de wet te stellen voorwaarden voldoet, wordt naar denzelfden maatstaf als het openbaar onderwijs uit de openbare kas bekostigd. De wet stelt de voorwaarden vast, waarop voor het bijzonder algemeen vormend middelbaar en voorbereidend hooger onderwijs bijdragen uit de openbare kas worden verleend.

De Koning doet jaarlijks van den staat van het onderwijs aan de Staten-Generaal verslag geven.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

*De Minister van Staat,  
Minister van Binnenlandsche Zaken,*

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS  
over het ontwerp van wet tot heffing van rechten van registratie. (30)

Het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp heeft aanleiding gegeven tot de volgende opmerkingen en beschouwingen.

Onderscheidene leden betuigden hunne ingenomenheid met deze voordracht. De Registratiewet, waarover veel is geklaagd, en die moeilijk te begrijpen is, wordt hiermede door eene eenvoudige regeling vervangen. Ook de procedure, in geval van geschillen over het verschuldigd registratierecht, is veel verbeterd. De kosten zullen voortaan door de winnende partij kunnen worden verhaald en hooger beroep zal zijn toegelaten.

Men wenschte een woord van waardeering uit te spreken voor dezen arbeid van den Minister, waardoor, na vele mislukte pogingen, een wet, die in de Memorie van Toelichting, wat haar fundamenteele elementen betreft, een Fransche wetgeving genoemd wordt, vervangen zal worden door een overzichtelijke nationale wet, die alle formaliteiten der registratie en de registratierechten, met de bepalingen omtrent de heffing, enz. regelt.

Andere leden oordeelden minder gunstig over deze voordracht. Zij waren van oordeel, dat zij niet past in de lijst van dezen tijd, nu de schatkist behoefte heeft aan versterking van middelen. De vereenvoudiging is verkregen door opoffering van rechten, die met weinig bezwaar konden blijven bestaan en het verlies, dat diensgevolge geleden zal worden, tracht de Minister goed te maken, voornamelijk door eene zware verhooging van het recht op het geplaatst kapitaal der naamloze vennootschap. Verschillende rechten worden noodeloos prijsgegeven of belangrijk verminderd, als het recht op de akte van vennootschap, boedelbeschrijving, huwelijksche voorwaarden, vonnissen en gerechtelijke akten. Deze leden beschouwden de afschaffing dezer registratierechten, in de tegenwoordige omstandigheden, nu er veel geld noodig is, als een fout. Deze wet zal aan de schatkist geen voordeel bezorgen. Immers de Minister stelt zich voor, dat wanneer dit ontwerp, wet geworden, in werking zal zijn, de opbrengst der registratiebelasting niet veel hoger zal worden dan thans.

Zij konden zich er niet mede vereenigen, dat als equivalent voor de verschillende registratierechten, die worden afgeschaft, wordt voorgesteld een recht van 2½ pct. te heffen op het gestort maatschappelijk kapitaal van naamloze vennootschappen, te meer niet, nu de laatste ook worden aangeslagen in de Rijksinkomstenbelasting, waardoor de bezitters van aandelen in naamloze vennootschappen reeds nu dubbele Inkomstenbelasting betalen. Het afschaffen van registratierechten van meestal geringe bedragen wordt door hen, die ontlast worden, bijna niet gevoeld, terwijl de nieuwe heffing een hinderpaal zal zijn voor de vrije ontwikkeling van het bedrijfsleven, gestoken in het kleed van eene naamloze vennootschap.

Teleurgesteld was men dan ook, dat weinig aandacht was geschonken aan de ernstige grieven, die van vele zijden, o. a. in een adres van de Kamer van Koophandel te Amsterdam, tegen dit onderdeel van het wetsontwerp waren te berde gebracht. Men meende met grond te hebben mogen verwachten, dat een dergelijke, in hunne oogen verderfelijke, schadelijke en onbillijke belastingheffing, niet dan na grondig onderzoek en rijp beraad in dit wetsontwerp ware gehandhaafd. Het was een principieele fout, dat van nieuwe maatschappijen, die nog niet getoond hadden levensvatbaarheid te bezitten, reeds dadelijk een zware belasting werd geheven, waardoor zij met slechts